

OBSAH

ÚVOD	5
1. GRAMOTNOST	7
1.1 Obecně o gramotnosti	7
1.2 Gramotnost a čtenářství	8
2. GRAMOTNOST A JAZYK, ŘEČ MLUVENÁ A PSANÁ	9
2.1 Jazykové funkce a jejich jednota	9
2.2 Řeč mluvená a psaná	10
3. BUDOVÁNÍ PŘEDSTAV O PSANÉ PODOBĚ JAZYKA	12
3.1 Čtenářství v předškolním věku	12
3.2 Stadia budování písma - konceptualizace psaného jazyka u předškolních dětí	13
3.4 Příprava na psaní v předškolním období, výuka psaní	16
4. SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ	18
4.1 Terminologické vymezení	18
4.2 Příznaky specifických poruch učení	18
4.3 Specifické poruchy učení a jejich příčiny	19
4.4 Historie a současnost specifických poruch učení	20
4.5 Současný pohled na žáka se specifickými poruchami učení	20
4.6 Specifická porucha učení jako diagnostická kategorie v pedagogice	21
5. DÍTĚ S PORUCHOU UČENÍ, JEHO RODINA	23
5.1 Očekávání a skutečnost	23
5.2 Rodiče a škola jako partneři	24
6. ŽÁK SE SPECIFICKOU PORUCHOU UČENÍ VE ŠKOLE	25
6.1 Reálné životní situace	25
6.2 Vyučování jako možný zdroj strachu, úzkosti a napětí žáků	25
6.2.1 Průběh vyučování, běžná školní praxe	26
6.2.2 Průběh vyučování se zřetelem ke specifickým potřebám žáka	27
6.2.3 Doporučení k prevenci stavů napětí, úzkosti, strachu	28
6.3 Specifická porucha učení a pozornost žáků	28
6.3.1 Doporučení pro práci s žákem s poruchou pozornosti	29
6.4 Specifická porucha učení a aktivita žáků	29
6.4.1 Doporučení k podpoře aktivity žáků s poruchami učení	30
6.5 Specifické poruchy učení ve vztahu k motivaci žáků	30
6.6 Specifické poruchy učení a vztah stimul - vjem	31
6.7 Význam instrukce, individualizace zadání	32

7.	FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ ČTENÍ A POROZUMĚNÍ TEXTU	34
7.1	<i>Interakce mezi čtenářem a textem</i>	34
7.2	<i>Percepční analýza zraková - zrakové vnímání a rozlišování</i>	34
7.3	<i>Lexikální význam slova a pochopení textu, logická analýza</i>	35
7.3.1.	<i>Předchozí zkušenost a pochopení obsahu textu</i>	36
8.	FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ PSANÍ	38
8.1	<i>Vizuomotorická koordinace</i>	38
8.2	<i>Zásady reedukačních cvičení psaní</i>	39
9.	SPECIFICKÉ PORUCHY UČENÍ A MLUVNÍ VÝKONY	40
9.1.	<i>Formální stránka řeči - výslovnost</i>	40
9.2	<i>Vyjadřovací schopnosti</i>	40
9.3	<i>Doporučení pro rozvíjení mluvních výkonů</i>	42
10.	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	43
10.1	<i>Legislativní rámec</i>	43
10.2	<i>Struktura systému vzdělávání</i>	44
10.2.1	<i>Speciální školy a speciální mateřské školy</i>	44
10.2.2	<i>Speciální a specializované třídy</i>	44
10.2.2.1	<i>Organizace specializovaných tříd</i>	45
10.3	<i>Individuální integrace</i>	46
11.	ŽÁK S PORUCHOU UČENÍ A INTEGRACE	47
11.1	<i>Několik obecných doporučení pro práci se žákem se specifickými poruchami učení</i>	48
11.2	<i>Využití počítače</i>	49
12.	Zachování principu objektivity a spravedlnosti ve škole	50
	Literatura	51
	Přílohy	52
	<i>Příloha I</i>	53
	<i>Příloha II</i>	61